

**Cheops Ethics, Society and Integrity Newsletter
(CESIN)
December 2025**

Klassejustitie?..... p. 02

Our new books p. 05

Our next seminars/webinars? p. 08

Inleiding

Een aantal onder jullie zullen zich nog wel herinneren dat wij na de case van Sanda Dia een aantal publicaties deden over indicaties rond klassejustitie.

Status quaestionis

Ons verhaal kwam hierop neer

- a)er is geen wettelijke omschrijving van klassejustitie in België, zelfs niet na bijna 200 jaar onafhankelijkheid;
- b)klassejustitie kan volgens ons omschreven als “...de niet gelijke behandeling door een of meer van de vier grondwettelijke machten - de wetgever, de rechterlijke macht, de uitvoerende macht en de vierde macht (de pers) - van verschillende lagen van de bevolking i.f.v. bv. ras, origine, sociale laag, inkomen, type beroep, edm...;”
- c)er zijn bijna geen studies over klassejustitie in België, laat staan boeken¹;
- d)de weinige die er zijn geven alle een indicatie dat er wel degelijk klassejustitie lijkt te zijn;
- e)er zijn niet direct plannen bekend om het meer te bestuderen;
- f)het bestaan van klassejustitie wordt alom ontkend door Jan en Groot Peerke, het is te zeggen door quasi de hele bovenbouw van de samenleving, grote juristen inclus, al mag het ook gezegd: velen zwijgen – bijna verdacht - als vermoord.

Het blijft maar nieuwe indicaties regenen rond mogelijke klassejustitie..... of vinden wij er meer omdat we er nu open voor staan?

Klassejustitie: snelheidsrijders met een wagen meer gedogen, maar zwartrijders met bus, metro, trein of tram meer aanpakken?

Minister van mobiliteit De Ridder gaat niet al te ridderlijk om met haar bevoegdheden.

Gebruikers van het openbaar vervoer zijn door haar gewaarschuwd dat ze niet gewaarschuwd gaan worden.

De zware feiten:

- zwartrijden kost het overheidsbedrijf De Lijn alleen al 30 mio euro per jaar;
- het is onfair om niet te betalen voor een dienst; dat is eigenlijk diefstal.

Het beleid:

- haar (nieuwe) beleid is volgens specialisten mobiliteit² er een van “preventief lik-op-stuk-beleid”: onaangekondigde controles opvoeren en onmiddellijk bestraffen zonder pardon. Punt amen en uit.

Gebruikers met auto's of moto's op de openbare weg zijn door haar getipt dat ze kunnen rekenen op een breder en ruimer gedoogbeleid.

De zwaardere feiten:

- 95 % van de ongevallen op de openbare weg hebben te maken met een illegale

¹ Maar er zijn altijd uitzonderingen: NACIRI, Y., Klassejustitie, Hoe blind is vrouwe Justitia, Uitgeverij Pelckmans, paperback, ISBN 978-94-6310-735-8, 2024, 383 p., 27 euro

² Professor DIRK LAUWERS, Professor Mobiliteit UA en UGent, HARDRIJDEN IS BLIJKBAAR MINDER ERG DAN ZWARTRIJDEN, in De Dandaard, 17 11 2025, p. 17

situatie (een verkeersovertreding)³;

-een van de vijf zgn. “grote verkeerskillers” is onaangepaste of/en overdreven snelheid van voertuigen⁴;

-snelheid is de allegrootste verkeerskiller⁵; een derde van alle dodelijke ongevallen wordt (alleen of mede) veroorzaakt door overdreven of onaangepaste snelheid en dat geldt internationaal⁶;

-de maatschappelijke kostprijs van verkeersongevallen wordt geschat om 11 miljard euro per jaar of dus zo’n 366 keer meer dan wat zwartrijden aan de Lijn kost.

Het beleid: haar nieuwe beleid⁷ is gericht op

-terughoudendheid rond onaangekondigde trajectcontroles,

-verplichting om trajectcontroles aan te kondigen met verkeersborden;

-geen problemen met apps zoals Flitsmeister (verboden in vele landen).

Zelfs hoogleraren spreken over een schril contrast tussen de twee aanpakken.....⁸

Of: wat veel aan de samenleving kost pakken we minder hard aan? De misbruikende tram-, trein-, metro- en busgebruiker wordt harder aangepakt dan de zich illegal gedragende automobilist.

Klassejustitie: fiscale fraude opsporing vereenvoudiging neen, sociale fraude opsporing vereenvoudiging ja?

De jacht op fiscale (inkomsten)fraude zou heel veel vergemakkelijkt kunnen worden door datamining en AI los te laten op verschillende databases van de overheid; in november doet Vincent Van Quickenborne, nota bene de oud-minister van Justitie (recht en rechtvaardigheid?) en de oud-Minister van Administratieve Vereenvoudiging (laat AI en datamining het administratieve voorbereidende werk doen!), er alles aan opdat de ontwerpwetgeving rond zulke aanpak er niet door zou komen; hij spreekt als oppositielid volgens de pers daarvoor zonder terugdeinzen 45 uren lang in de Kamer(commissie) om zo het ontwerp (minstens) naar volgende jaar (2026) te verschuiven (of af te voeren), zodat het niet kan ingaan in 2026 of definitief wordt afgevoerd.⁹

De overheid keurde evenwel nog in 2024-2025 zonder veel poespas een betere detectie goed van sociale fraude via RSZ-dataminingfeed voor gebruikte socialefraudedetectiemodellen, waarbij de mogelijkheden van het gebruik van artificiële intelligentie zal worden geëxploreerd¹⁰. Wij hoorden geen betoog.

³ Professor DIRK LAUWERS, Professor Mobiliteit UA en UGent, HARDRIJDEN IS BLIJKBAAR MINDER ERG DAN ZWARTRIJDEN, in De Standaard, 17 11 2025, p. 17

⁴ Veiligverkeer.be

⁵ Veiligverkeer.be

⁶ Veiligverkeer.be

⁷ Professor DIRK LAUWERS, Professor Mobiliteit UA en UGent, HARDRIJDEN IS BLIJKBAAR MINDER ERG DAN ZWARTRIJDEN, in De Standaard, 17 11 2025, p. 17

⁸ Professor DIRK LAUWERS, Professor Mobiliteit UA en UGent, HARDRIJDEN IS BLIJKBAAR MINDER ERG DAN ZWARTRIJDEN, in De Standaard, 17 11 2025, p. 17

⁹ X., Na uitputtingslag van Van Quickenborne: pleegt Arizona echt “een aanslag op onze vrijheid?”, in DE TIJD, 19 november 2025, 14:44.

Zijn speechen had finaal geen success: de wet wordt doorgevoerd.

¹⁰ SIOD, Actieplan 2025-2026, https://www.siod.belgie.be/sites/default/files/Downloads/Rapports/SIOD_Actieplan_2025_2026_NL_qud_072025.pdf

Klassejustitie: repetitief fiscaal pardon voor fiscale fraude, geen repetitief pardon voor sociale uitkeringsfraude

De overheid organiseerde al ettelijke keren het fiscaal pardon: in ruil voor een relatief lage, eenmalige belasting, kan een frauderend persoon dan zijn fiscaal niet aangegeven inkomen/vermogen aangeven en het “wit wassen”.

De overheid organiseerde o.i. nog geen regelmatig terugkerend social pardon voor uitkeringsgerechtigden die eigenlijk geen uitkeringsgerechtigden waren.

Klassejustitie: inkomen uit arbeid (arbeiders, werknemers) steeds meer belast, inkomens van ondernemingen, vermogens en intellectuele arbeid steeds minder belast?

Het verschil in belastingen tussen belasting uit arbeid en belastingen uit vermogen is de afgelopen 20 jaar in België toegenomen in het nadeel van de arbeidsinkomsten; dat verschil is in België meer toegenomen dan het gemiddelde van de OESO-landen, dixit de Hoge Raad voor Financiën (België)¹¹; het verschil is daarenboven groot, te groot; en de HRVF zou het moeten weten... .

De inkomsten uit kapitaal en roerende goederen worden in België aan een basistarief van X% roerende voorheffing onderworpen terwijl inkomsten uit arbeid worden daarentegen op een progressieve manier belast aan de hand van belastingschalen¹².

Daar waar andere OESO landen de progressiviteit van hun inkomstenbelasting hebben verminderd, blijft België één van de steilste progressiviteiten toepassen op inkomen uit arbeid¹³.

Op het vlak van lasten op arbeid rijdt België in de polepositie¹⁴.

De hoogste fiscale progressiviteit plaats in de relatief lagere inkomens aangezien de hoogste marginale aanslagvoet reeds wordt toegepast op relatief lage inkomens¹⁵.

Het werd er niet veel beter op na de begrotingsgoedkeuring van de regeringsploeg De Wever I.

Klassejustitie: een fout in de fiscale aangifte gedogen?

De regering DeWever heeft de vergeefbaarheid van een eerste fout in een fiscale aangifte in de wet ingebouwd¹⁶ en aldus de onzekerheid die uit de rechtspraak voortvloeide ongedaan gemaakt: het is nu de fiscus die niet alleen de fout maar ook de kwade trouw moet aantonen van de aangever bij zijn eerste fout.

De menselijkheid van de wetgever raakt ons in het hart.

De rechtbanken deden er nog een schep bovenop: het Gentse Hof van beroep besliste zopas dat deze regel ook geldt voor oude fouten (in oude

¹¹ Aldus in <https://trends.knack.be/nieuws/hoge-raad-van-financien-verschil-in-belastingdruk-tussen-inkomsten-uit-arbeid-en-kapitaal-is-te-groot/>

¹² COOMAN, S., DERYCKE, C., VAN DER BRUGGEN, M., VANSIMAËYS, J.-L., Het dual systeem in de personenbelasting, RUG, Promotor: Prof. dr. Patrick Derthoo Masterproef voorgedragen tot het bekomen van de graad: Master of Science in de Bedrijfseconomie Fiscaliteit Academiejaar: 2018 – 2019, 2019, p. 2

¹³ Idem

¹⁴ SONNEVILLE, P., België heeft de grootste schulden en lasten, in Doorbraak, 19 november 2025

¹⁵ Idem

¹⁶ Programmawet 18 juli 2025

belastingsaangiften) en lopende geschillen met de fiscus daarover¹⁷.
Die menselijkheid raakt ons weer.

Wij zochten naar de menselijkheid bij de eerste fout bij een ten onrechte verkregen sociale uitkering, met name bij de aanvraag: wij vonden ze niet. Meer zelfs: een relevant deel van zij die uitkeringen verdienen, vragen ze niet aan en worden vaak niet geholpen: immers:

-meer dan een half miljoen Belgen zijn on- of laaggeletterd¹⁸; één op de tien volwassenen in dit land heeft moeite met lezen en/of schrijven¹⁹; uit international onderzoek weten we dat laaggeletterdheid leidt tot armoede²⁰ en dat armoede leidt tot laaggeletterdheid,²¹ beide zijn dus erg verweven²²;

-het aandeel van de Vlaamse bevolking van 16 tot 74 jaar dat de nodige digitale basisvaardigheden mist in 2023 bedroeg nog altijd 39% (33% lage digitale vaardigheden & 6% geen digitale vaardigheden); dat heeft zware gevolgen voor aanvragen en opvolgen van gedigitaliseerde interventies en toelagen of voor de snelheid van behandelen bij manuele circuits.

We gedogen vaak geen aanvraag of trage aanvragen voor sociale uitkeringen.

(Wordt vervolgd)

Our new books !

VERSCHENEN IN 2025

¹⁷ JVD, Geen sanctie bij eerste overtreding te goeder trouw: ook voor het verleden, in Fiscoloog, Nieuwsbrief over fiscaliteit, 26 november 2025, 1904, 1 & 2

¹⁸ https://armoedebestrijding.be/wp-content/uploads/2019/09/cijfers_analfabetisme.pdf

¹⁹ https://www.belgium.be/nl/Leren/permanente_vorming/alfabetisering

²⁰ CHRISTOFFELS, I., BAAY, P., BIJLSMA, I., LEVELS, M., Over de relatie tussen laaggeletterdheid en armoede, Mei 2016, Projectnummer: 30403, Expertisecentrum Beroepsonderwijs NL, https://www.lezenenschrjven.nl/sites/default/files/2020-08/WEB_SLS_Rapport_Armoede.pdf, 2020, p. 12

²¹ Idem, p. 13

²² Idem, p. 12-13

VERSCHENEN IN 2024

Our next seminars/webinars?

Wij gaven een webinar bij de BBB VZW

over

KNELPUNTEN BIJ VZW's

Rechtspersonenbelasting of vennootschapsbelasting?

U kan dat nog bijwonen tot 31 12: ZIE VOOR DETAILS OP

<https://www.bbb-vzw.be/seminaries/knelpunten-bij-vzws-rpb-vennb-webinar-demand-te-bekijken-van-091025-tot-en-met-311225>

In 2026 zijn we al geboekt voor OPEN webinars/seminars

- VZW: RPB of VennB?** 24 februari 2026 & 8 september 2026 bij SBM
- VZW: aansprakelijkheid bestuurders?** 05 maart 2026 bij SBM
- VZW: financiering van de non-profit?** 30 04 2026 bij SBM
- VZW: ontbinding van de VZW?** 01 06 2026 bij SBM
- VZW: vereffening van de VZW?** 09 06 2026 bij SBM

Geïnteresseerd? Geef ons vrijblijvend een seintje per mail en
we laten u inschrijvingsdetails geworden
zodra de inschrijvingen open zijn

Wij geven daarnaast tientallen seminars en webinars,
doch deze zijn « gesloten - privé » want
op vraag van een vzw of vennootschap of openbaar bestuur
enkel voor binnen haar muren.

"U krijgt deze nieuwsbrief omdat u inschreef op de nieuwsbrief via <https://dirkcoeckelbergh.eu>. Een eenvoudige mail vanuit uw hier gebruikt mailadres naar dirkcoeckelbergh@hotmail.com met als boodschap "U mag deze nieuwsbrief stopzetten." volstaat om uit te schrijven."

"Voor alle wettelijke vermeldingen & voorwaarden verwijzen we naar <https://dirkcoeckelbergh.eu>."

VU Coeckelbergh Dirk, Aarschotsebaan 162, B-1910 Kampenhout